

Rezumatul rezultatelor științifice privind originalitatea și aportul la dezvoltarea științei

Grupul de cercetători format din G.Cuciureanu, N.Țurcan, I.Cojocar, V.Minciună, efectuează pe parcursul a mai multor ani cercetări științifice în domeniul științelor (știința despre știință), abordând diferite aspecte ale organizării și evaluării științei în Republica Moldova. Realizarea acestor studii se bazează pe ideea că, în soluționarea problemelor societății, cercetarea poate avea un rol important doar atunci când sistemul este bine organizat, iar pentru a-l organiza bine, este nevoie de cunoașterea legăturilor funcționării științei și a stării reale a sistemului. Politicile elaborate în lipsa datelor și rezultatelor studiilor științifice sunt superficiale și lipsite de consecvență, caracterizându-se adeseori prin acțiuni contradictorii, ceea ce este foarte bine demonstrat prin exemplul Republicii Moldova. Astfel, toate cercetările grupului au și un pronunțat caracter aplicativ, conținând recomandări concrete pentru diferiți factori de decizie.

În studiile efectuate și publicate în anii 2022-2023, am stabilit:

- particularitățile evoluției științei naționale în ultimul deceniu;
- modul de realizare a Strategiei cercetării-dezvoltării a Republicii Moldova pentru perioada 2014-2020;
- evoluția principalilor indicatori ai cercetării-dezvoltării în acest teritoriu;
- consecințele reformelor din anii 2017-2018 asupra sistemului național de cercetare-dezvoltare;
- nivelul de implementare a conceptului Științei Deschise și percepția acesteia în Republica Moldova;
- potențialul științific uman existent în Republica Moldova;
- trăsături ale modului de organizare și rezultate ale cercetărilor doctorale;
- tendințele principale și manifestările abaterilor de la normele de bună conduită în cercetarea de la noi, inclusiv plagiatul, publicarea în ediții pseudoștiințifice de tip prădător, lipsa sau mimarea recenzării în materialele publicate ș.a.

Rezultatele studiilor noastre sunt îndreptate în primul rând spre:

- 1) dezvoltarea unui cadru de reglementare coerent, predictibil și stimulativ pentru activitatea de cercetare și inovare, prin adoptarea unui concept unic al actelor normative din acest domeniu, eliminarea contradicțiilor din legislația existentă, corelarea cu actele naționale aprobate în alte domenii și implementarea bunelor practici internaționale în materie de legislație;
- 2) dezvoltarea unui sistem de finanțare bugetară adecvată a științei (pe lângă stimularea investițiilor private), care să asigure echilibru între diferite moduri și instrumente de finanțare, între cercetările orientate soio-economic și cele care nu pot aduce profituri imediate, astfel încât să fie posibilă o utilizare eficientă a fondurilor și autonomia instituțiilor;
- 3) dezvoltarea unui sistem de evaluare clar, ușor de verificat, stabil, transparent, coerent, aplicabil diferitor domenii, perioade de timp și elemente ale domeniului de cercetare (politici, sistem, organizații, programe, proiecte, cercetători), care să contribuie la creșterea performanței științifice și la respectarea normelor de bună conduită în cercetare.

Studiile efectuate au relevanță și la nivel internațional. Astfel, în baza acestora au fost publicate 4 articole în reviste de peste hotare, inclusiv 3 în reviste indexate Web of Science sau Scopus.

Considerăm că cercetările noastre au impact asupra comunității științifice și societății în general. În Instrumentul Bibliometric Național monografia are 575 vizualizări și 60 descărcări (la 18.09.2024). Dovadă a impactului sunt și numeroasele vizualizări și discuții pe baza articolelor de popularizare a științei care includ rezultatele cercetărilor. De exemplu, în anii 2022-2023 au fost publicate 35 articole de popularizare a științei pe <https://cuciureanul.wordpress.com/>, anual blogul înregistrând circa 15 mii de vizualizări.

Rezultatele cercetărilor sunt implementate atât în actele normative aprobate (de ex., Regulamentul cu privire la recunoașterea, clasificarea și evidența manifestărilor științifice sau Regulamentul privind publicațiile științifice, științifico-metodice, didactice și alte lucrări acceptate în procesul de evaluare a cercetării și inovării (ambele aprobate de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare), Programul Național de Specializare Inteligentă a Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „Smart Moldova” ([aprobat de Guvern](#)), proiecte de documente strategice (de ex., [Conceptul documentului strategic cu privire la Știința Deschisă în Republica Moldova până în anul 2030](#)).

Rezultatele studiilor efectuate de grupul de cercetători au fost utilizate la elaborarea Rapoartelor privind starea științei, răspunsului la Chestionarul primit din partea Comisiei Europene cu privire la cererea țării noastre de aderare la Uniunea Europeană, capitolul 25. Știință și inovare, avizarea proiectului [Programului național în domeniile cercetării și inovării pe anii 2024-2027](#), a proiectului [Metodologiei de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării](#) și a altor proiecte de acte normative elaborate de către Ministerul Educației și Cercetării.

Cercetările științifice ale grupului servesc drept suport științific pentru crearea, implementarea și menținerea sistemelor informatice, dezvoltate de către Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale (de ex., Instrumentul Bibliometric Național sau Raportare.stiu.md), care formează spațiul informațional unic al cercetării din Republica Moldova. Ele au permis ca IDSI să devină în anul 2023 membru al [CoARA - Coaliția pentru Reformă în Evaluarea Cercetării](#) și membru al [OpenAIRE - infrastructura europeană pentru comunicare științifică deschisă](#).

Informația în Acces Deschis și datele de cercetare ale lucrărilor sunt disponibile părților interesate prin <https://ibn.idsi.md/>, <https://stiu.md/>, <http://indicator.idsi.md/>, <https://infra.stiu.md/>.

În final menționăm că membrii grupului de cercetare au contribuția majoră la toate publicațiile incluse în lista prezentată unde există și alți coautori, cu excepția publicațiilor de la capitolul „Alte lucrări științifice” în care primul autor nu este membru al grupului (în acest caz contribuția se va împarte proporțional numărului de coautori).